

DEN JULIGASTE AV JULAR

EN BERÄTTELSE I 24 KAPITEL

Callum Bloodworth
Stina Lökvist

**BONNIER
CARLSEN**

Till Zach och Juno

Älskar er till tomten och tillbaka

KAPITEL 1

Tomteförrädare och raggsocksfötter

Allting började egentligen med en låda. Den var hyfsat stor, hyfsat fyrkantig, så som lådor oftast är. Den hade också legat bortglömd på vinden i flera år, i väntan på att någon skulle snubbla över den.

I väntan på någon som jag. Tydligen.

Eftersom jag inte ens visste att lådan existerade, var det inte så att jag *letade* efter den. Det var första dagen på höstlovet och jag var mest på jakt efter en skateboard som min storasyster sa att hon sett bland bråten däruppe.

Men då såg jag den. Stor, röd och glittrande.

Jag närmade mig lådan försiktigt. Ifall den innehöll något farligt, en hungrig grävling eller så. Jag gläntade försiktigt på locket. Upptäckte istället en karta, som i sin tur ledde till den supersena kvällen vid köksbordet.

”Vi måste göra detta”, sa jag och dunkade lådan i bordet efter att ha släpat ner den från vinden.

Pappa kollade inte ens upp från datorn.

”Det jag *måste* göra är att få klart det här jobbet innan någon på kontoret ringer och skriker på mig igen.” Han gnuggade tinningarna. ”Jag är ledsen, Jack, men ... *vad gör du?*”

Det small till så att det ekade i köket när jag tryckte igen pappas datorskärm. Han såg upp på mig och alla ar-ga-pappa-rynkor suddades ut när han märkte tårarna i mina ögon. Därefter det rödglittriga som låg mellan oss.

”Vad är det där?” frågade han.

”Det här ...”, sa jag lagom dramatiskt. ”Är hur vi ska ta tillbaka julen.”

För jag ska erkänna, jag ljög i början. Allting började och slutade egentligen inte med en låda, utan med mamma.

Hon som gav oss nio år av överväldigande jular. Och sedan dog. Bara sådär. Och efter det har vi liksom skjutit på julen. År efter år efter år. Nu är jag tolv år, och mamma har varit borta i ofattbara tre av dem.

Förra året plockade pappa fram alla nedpackade juldekorationer, men försvann in i garaget igen innan han hunnit packa upp några av dem. Kom ut efter en timme med rödgråtna ögon och löftet om att ”någon gång vara redo”. Så blev kartongerna stående där inne i garaget, som sorgliga påminnelser om det som varit.

”Jack. Jag vet inte om jag är redo”, sa han nu också.

Jag hejdade honom innan han hann säga mer. För jag

visste att det skulle leda till "Kanske nästa år". Om och om och tusen om igen.

"Men *jag* vet." Jag knuffade den gräddfärgade kartan mot honom. "Och mamma vet."

I samma stund som han satte sin hand på min hasade min storasyster Luna in, tätt följd av lillebror Olof och Sam.

"Snälla Sam", protesterade pappa. "Inte springa på ... *Inte äta pappren!*"

För Sam är en mops. Vilket också förklarar varför han svarade med att slicka pappa i ansiktet och rapa hundmat innan han svassade iväg igen.

Jag stod kvar med mammas hemliga jullåda, som alltså stått på vinden i flera år. Såg hur pappa tvekade innan han inspekterade den upphittade kartan. Den som visade sig vara världens juligaste julkarta. Kartan som min mamma ritat.

Mamma älskade julen. Pappa skämtade om att hon skulle ha flyttat till Nordpolen och gift sig med tomten om pappa inte råkat hitta henne först. Han slutade säga det när jag gråtande berättade för alla på förskolan att min mamma skulle lämna familjen och flytta till norra Polen med en annan pappa.

Sedan jobbade mamma som lärare på min skola. Då och då under året kom hon hem med tindrande ögon och kassar fyllda med juldekorationer. Hon brukade säga att det var rea och vem kunde motstå då? Hon hade redan en plan för var allt skulle stå när julen kom.

Sista helgen i november låste vi in oss och förvandlade alla rum till små julriken. Stjärnor, renar, halmbockar, glit-
ter, stearinljus och ljusslingor i varje hörn. Mamma ropade instruktioner om var allting skulle placeras med Sam i famnen. Båda iklädda årets familje-jultröja. Ett kontrollerat julkaos kallade hon det. Pappa höll inte alltid med.

Helgen avrundades alltid på samma sätt. Först hämt-
pizza och därefter la vi oss på golvet i vardagsrummet med våra raggsockiga fötter mot varandra och överfulla fat med pepparkakor nära till hands. Och mamma blev sådär glittrig i ögonen. Pussade pappa tills han skrattade, då sträckte hon upp händerna i luften och ropade: "Du ser, du *älskar* julen."

Sanningen är att mamma alltid hade en plan inför julen. Men hon hade inte planerat att bli supersjuk. Så plötsligt smälte våra julplaner bort som snögubbar under våren, fram till att det bara blev näsmorötter kvar i snöslasket. Och en tom sjukhussäng.

Sedan dess hade vi inte firat jul. Istället hade vi åkt till en lånad skärgårdsstuga eller en strandlägenhet på Gran Canaria. En flykt från julgranar och pynt och från raggsockiga pepparkaksstunder.

Den enda anledningen till att jag hade klarat av allt det, var Ella. Hon som varit min bästis sedan förskolan och som de senaste åren bjudit över mig på smygjul, matat mig med köttbullar och spelat Bjällerklang på högsta volym.

Men i år skulle inte Ellas rum finnas kvar och lukta jul. Eller, Ellas rum skulle säkert lukta jul även i år. Men

rummet fanns nu typ femtusenmiljarder kilometer bort. För Ella och hela hennes familj hade flyttat. Till norras-
te Norrland. Där fanns det tydligen ett jobb som hennes
pappa verkligen ville ha. Och då räckte det inte att jag
skrev protestbrev och hotbrev och alla möjliga brev. De
åkte ändå och tog med min bästis och min enda chans att
fira jul.

Ja, fram till nu då.

På något sätt kändes det som ett mirakel att mammas
jullåda dök upp den där dagen. När vi mest av allt behöv-
de den. En pappa som skjutit på julen, rädd för att den
kommer göra för ont. En lillebror som knappt mindes hur
julen kunde vara. En storasyster som dragit sig undan
från allt och alla.

Och så jag. Den som mer än något annat ville fixa allt.
Laga den spruckna julkulan med superlim och mamma-
glitter.

”Kan vi inte försöka i alla fall?” frågade jag pappa och
tummade nervöst på kartan.

Pappa förde fingret längs rutten genom Sverige som
mamma ritat med röd penna. Stannade till vid utmärk-
ta platser, nedklottrade datum, kommentarer och bilder.
Hoppade från där sträcket tog slut fram till målet. Läste
det som stod intill den rödmålade tomteluvan. *24 decem-
ber: Rovaniemi.*

”Vad är det som är så speciellt med det?” frågade Olof
som ställt sig bredvid och försökte tyda kartan.

”Det är där tomten bor”, svarade Luna blixtsnabbt.

Olofs ögon blev med ens stora som tefat.

"Där ... där ... DÄR TOMTEN BOR?"

"Den riktiga tomten", bekräftade pappa.

"Men den som alltid sitter i gallerian då?"

"Han är en *förrädare*", väste Luna och log.

"Vaaa?" Olof såg sig omkring. "Pappa?!"

"Han är ingen förrädare." Pappa grimaserade. "Han är tomtens *medhjälpare*. Luna, *snälla*?"

Olof ryckte tag i pappas skjorta, pekade på kartan.

"Men där bor alltså riktiga tomten?"

"Ja", sa pappa.

"Och om vi gör den här resan, får vi träffa honom då?"

"Ja", svarade jag.

"På julafton?" fortsatte Olof.

"Det är ju då han delar ut paketen", förklarade Luna och pekade på en ritad guldfyrekant intill tomteluvan. "Och så guldpaketet förstås."

"Va? Finns det ett ... ett ... guldpaket?"

"Han delar ut ett varje år", viskade hon.

"Vad är det i det då?"

"Det vet ingen", sa Luna lurigt.

Långsamt vände sig Olof till pappa, med hundögon som trumfade Sams allra mest bedjande blick.

"Snälla, pappa. Snälla. Kan vi åka?"

Pappa såg på oss. På lådan som representerade allt han skjutit upp, sedan på mammas handstil längst upp på kartan.

"*Den ultimata julresan*", läste han högt och suckade. "Ja, det mesta verkar redan finnas här. Jag antar att vi klarar av att klura ut resten."

KAPITEL 2

Våffelmopsar och marshmallowrobotar

Man hade kunnat tänka sig att julresan skulle vara uppstyrd när det bara var några timmar kvar till avfärd. Packlistor avböckade, blommorna vattnade, soporna slängda. Men på morgonen för avresan var allt halvfärdigt, halvuppstyrt och utspritt överallt i huset. Så som vårt liv oftast varit senaste åren.

”Du måste ha koll på dina saker”, skrek pappa till exempel just åt mig, som om det var jag som tappat bort kartan.

”Aha”, utbrast han när han hittade kartan under en hög med räkningar.

”Ajeee”, stönade lillebror i sin tur, när han snubblade över Sam.

Hunden Sam buffade mest vidare, det var knappast hans

fel att små människor ramlade över honom.

”Det finns våfflor nu ...” Pappa skyndade mot trappan, dit Luna försvunnit upp. ”*Våfflor finns!* Även till surpuppor.”

”Bryr mig inte!” ropade Luna ner och pappa blundade, andades in genom näsan, ut genom munnen.

Han gjorde ofta det hade jag märkt. Speciellt när vi var halvuppstyrda och heljättesena. Men det var lördag och det fanns våfflor och precis så här hade det alltid varit, även om pappa gick runt och mumlade för sig själv.

”Världens bästa jul. Jag har lovat barnen Världens. Bästa. Jul.”

”Kolla pappa. Pappa. Pappa. Kolla dåååå”, sa lillebror Olof.

”Jättefint gubben”, sa pappa, utan att titta upp. ”Jätte ... nej, men sluta nu.”

Så sa han när han faktiskt *kollade* upp och insåg att Olof höll en våffla på varsin sida av huvudet på den förvånade mopsen.

”En mopsmacka”, sa Olof stolt.

”Inga hundar vid bordet”, sa pappa och vred av locket på syltburken.

”Åh, en Samburgare”, sa Luna när hon gick förbi.

”Vi äter frukost, inte sällskapshundar”, sjöng pappa som redan var på väg tillbaka till det rykande våffeljärnet.

”Men han ser så *mumsig* ut.” Luna gnuggade ansiktet mot Sams, som gnydde tillbaka. ”I sin lilla dräkt och allt.”

Sam skakade likgiltigt bort våfflorna och tomtedräktens bjällra pinglade när han skuttade in under bordet.

Luna plockade åt sig resten av de nygräddade våfflor-
na från tallriken, till ljudet av Olofs protester. Det var så
här det alltid blev. Inte för att jag någonsin la mig i sista
våfflorna-bråket. Jag såg mest på när Luna tryckte ihop
våfflorna med ungefär ett kilo sylt mellan varje.

”Ska vi åka nu?” frågade hon bakom våffelberget.

Sam slickade nöjt i sig sylten som droppade på golvet.

”*Den där* åker inte med i bilen”, sa pappa och blängde
mot våffelhögen.

”Då får Olof inte heller åka”, sa hon och tog en tugga.

”Varför skulle han inte ...”

Pappa kollade först på Olofs sylttäckta ansikte, sedan
ner på Sam som glatt mumsade på en gräddig golvvåffla.

”Hela familjen ska ju ha, även Sam”, vädjade Olof.

Så blundade pappa igen. Andades in.

”Vi ses utanför garaget om fem minuter, då ska alla vara
syltfria och påklädda och med borstade tänder. Vi ...”
Han andades ut. ”... vi ska kunna klara av det.”

Olof hoppade upp och ner på stället av glädje. Små sylt-
droppar regnade ner över Sam.

”För nu åker vi!”

”Ja, nu åker vi”, sa pappa och stoppade kartan under
armen. ”Men först har jag en överraskning till er i ga-
raget.”

För även om det ju var jag, Luna och Olof som tjtade
om julresan, hade pappa den senaste veckan stängt in sig
i garaget då och då. Oftast när han trodde att vi sov. Det
bankades och svors, suckades och dunkades, saker släpa-
des och slungades och mixtrades med.

För det var sådär med föräldrar. De tror att man slocknar samma sekund som de säger godnatt och släcker lampan. Att de då kan dunka och banka och svära i garaget utan att vi märker något. De verkar kalla det "egentid".

Jag, Olof och Luna hade en kväll pratat om vad vi trodde att han gjorde därinne. Olof gissade att pappa byggde en robot som kunde bajsar marshmallows. Han menade att han "alltid önskat sig en sådan". Jag trodde snarare att han höll på med en tidsmaskin. Lunas teori var blodig och avslöjade att hon kollade på för många skräckfilmer. Men nu skulle vi alltså få svar på mysteriet om vad pappa gjort alla sena kvällar.

Tio minuter, tre någorlunda rena barn och en tomteklädd mops senare stod vi framför den stängda garagedörren som dolde den eventuella robotmarshmallowmördar-maskinen.

"Ställ er på rad, ställ ... snälla, Luna." Pappa knäpp-te händerna framför dörren innan han öppnade den. "Jag har något jag vill visa er."

"Pappa, jag ser inte", sa Olof in i garagets mörker.

"Det är för att jag tänkte göra en *dramatisk avtäckning*", sa pappa.

Sedan hördes ett skrik när han snubblade över något i mörkret, rev ner en hylla och ramlade över ljusknappen.

"Det var i alla fall dramatiskt", sa Luna med armarna i kors när hon såg pappa på golvet med en skateboard vid fötterna.

"Där är den ju", sa jag och pekade på skateboarden, innan jag tystnade.

De andra var redan knäpptysta. Det är nämligen svårt att hitta kloka saker att säga när det istället för den vanliga halvskruttiga röda folkabussen, stod ...

”EN JULBIL!” skrek Olof. ”ÅH!”

Samtidigt som han och Sam sprang till pappa, närmade jag och Luna oss försiktigt bilen. Spanade in. Borta var den smutsiga utsidan och den matrestfyllda insidan. Varje centimeter av den röda lacken glänste och inuti lyste ljusslingor upp taket, speglade sig i glittret som var virat runt varje stol.

”Det är ...”, sa jag.

”Mycket”, fyllde Luna i. ”Väldigt, väldigt mycket.”

Jag skopade upp Sam, hans bjällra pinglade när han slickade mig i ansiktet, samtidigt som pappa ställde sig intill oss.

”Det här blir vårt tillfälliga hem”, sa han stolt och gnygade sig i huvudet. ”Projekt: ’Jul på *hjul*’, fattar ni?”

”Men *seriöst* ...”, suckade Luna.

Jag suckade inte. Tänkte på att resan faktiskt skulle bli av. Att pappa till slut lyckats få igenom hos rektorn att vi skulle få starta jullovet en vecka före alla andra. Att han fixat allt det här, trots att han knappt klarat av att ens röra julpynt på flera år. Hela min insida tindrade som tusen tomtebloss.

”Tror du att mamma skulle godkänna den?” Pappas röst var trevande, precis som handen som just strök mitt hår när jag la huvudet mot hans axel.

Mitt huvud var fyllt med tankar om hur det kunde ha varit. På hur mamma hade velat skapa den ultimata julre-

san när hon gjort kartan, då för flera år sedan. En julresa som sköts på framtiden när hon blev sjuk.

”Utan tvekan”, sa jag och kände Olofs armar om min midja.

Olof hoppade upp i framsätet och satte hela handen på tutan.

”Nu ska vi åka och träffa tomteeen!”

”Stick och hämta väskorna dååååå”, skrattade pappa och schasade iväg oss.

Medan jag klampade uppför trappan till mitt rum, tryckte jag fram Ellas nummer och ringde. Min bästis kanske bodde femtusenmiljarder kilometer bort, men hon svarade efter bara tre signaler.

”Hej!” Hennes ansikte dök upp på mobilen.

”Hej”, sa jag. ”Sitter du ner?”

”Vad menar du?” Hennes ögon vidgades. ”Vad *menar* du?”

”Det kan vara så ...”, sa jag och slängde mig raklång på min obäddade säng. ”... att jag har hållit världens största grej hemlig för dig. Tills nu.”

KAPITEL 3

BAJS-projekt och hemliga brevlådor

”Du skojar!” skrek Ella på skärmen, medan jag yrde runt i rummet på jakt efter hörlurar.
”Nej, alltså jag skojar inte!”

Hennes tofsar studsade runt när hon iklädd en sorts vit rymddräkt skakade på huvudet. Ellas passion var att testa sjukt udda sporter, just nu var det fäktning. Därav dräkten.

”Så, vänta nu. Du menar på fullaste allvar att ni ska på julresa genom Sverige. Och att ni kommer hit? Typ till mig?”

Det var ju inte riktigt sant, vi skulle egentligen till tomten, vilket jag förklarade för henne.

”Om inte ...”, sa jag.

”Jag är inte tomten”, svarade hon. ”Även om jag är en